

**NÁVRH SOUHRNNÉHO ZÁPISU Z PÁTÉ SCHŮZE
PRACOVNÍ SKUPINY PRO ZMĚNU KLIMATU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**

Pátek 11. března 2022 od 9:00 do 11:00

1) Úvodní slovo předsedkyně

Předsedkyně Anna Pasková odsoudila ruskou invazi na Ukrajinu a konal se okamžik ticha.

Paní Pasková nastínila řadu klíčových prvků, které je třeba v souvislosti s touto krizí zvážit:

- ještě větší potřeba dekarbonizovat a snížit závislost EU na dovozu ropy a zemního plynu z Ruska (tj. větší zaměření na bezpečnostní složku, která již byla dříve zakotvena v Zelené dohodě pro Evropu);
- solidarita, pokud jde o výzvy v oblasti spravedlnosti a ceny energie (tzv. „spravedlivou transformaci“ se rozumí také solidární transformace);
- dezinformace představují výzvu;
- ochrana půdy a přírody, neboť se jedná o strategické zdroje (zemědělství, životní prostředí, udržitelné a oběhové hospodářství);
- mezi hodnoty EU patří silné společnosti a transparentní a participativní přístup.

Předsedkyně informovala o následujících krocích:

- na základě návrhů doporučení vypracuje sekretariát návrhy (na základě tří příspěvků – tj. doporučení evropských a vnitrostátních panelových diskuzí občanů; výměny názorů na digitální platformě a plenárních rozpravách a rozpravách pracovních skupin);
- návrhy budou přeloženy do všech jazyků a příští týden budou zaslány skupině;
- členové skupiny by poté měli zaslat písemné připomínky před 6. schůzí pracovní skupiny;
- průběžné výsledky diskuzí pracovní skupiny budou představeny na příštím plenárním zasedání konference ve dnech 25.–26. března;
- předsedkyně vyzvala účastníky, aby koordinovali své postoje v rámci příslušných komponent a identifikovali konsensuální návrhy.

Pan Hell, mluvčí evropské panelové diskuze občanů, zdůraznil, že veškerou pozornost na sebe přitahují události na Ukrajině, ale že ochrana planety stále vyžaduje naléhavou akci, a že by se proto skupina měla řídit doporučeními a cíli v oblasti klimatu a životního prostředí se stejným úsilím jako doposud.

2) Diskuze

Jednání byla strukturována podle těchto oblastí:

- i) změna klimatu, energetika a doprava;
- ii) zemědělství, produkce potravin, biologická rozmanitost, ekosystémy, znečištění;
- iii) udržitelná spotřeba, balení a výroba;
- iv) informování, osvěta a dialog.

Hlavní nadnesené body podle jednotlivých témat:

1. Změna klimatu, energetika a doprava

- zajištění bezpečnosti dodávek a snížení energetické závislosti EU se v současnosti staly ještě důležitějšími; (větší zaměření na obnovitelné zdroje energie a úspory energie; investice do infrastruktury pro obnovitelné a přechodné zdroje energie; zvýšení podpory výzkumu a inovací; potřeba přizpůsobit a urychlit plánování právních předpisů i postupů a vytvořit energetickou unii EU; podpora udržitelné mobility a modernizace veřejné dopravy; potřeba vzít v úvahu geopolitické důsledky všech dodavatelů energie ze třetích zemí, z nichž řada má problémy s dodržováním lidských práv a ochranou životního prostředí);
- zachovat závazek k plnění ambiciózních globálních cílů v oblasti klimatu (cíle klimatické neutrality do roku 2030 a 2050) a k širším cílům Zelené dohody pro Evropu a urychlit ekologickou transformaci, i když je třeba, aby byla v krátkodobém horizontu přijata (a vyvážená) nezbytná opatření, aby se zabránilo nedostatku a byly zajištěny dobré životní podmínky společnosti;
- někteří účastníci se zasazují o přezkum platných lhůt pro přechod nebo větší a čistší využívání přechodných zdrojů energie, v případě potřeby s využitím zmírňujících technologií, jako jsou filtry CO₂ a ukládání uhlíku, nové terminály LNG, zelený vodík či těžba vlastních zdrojů v rámci EU, zatímco jiní účastníci uvádějí, že krize nemůže vést k návratu do minulosti; bylo rovněž poukázáno na to, že zemní plyn je důležitý pro výrobu hnojiv.
- silný pocit naléhavosti při přijímání všech nezbytných a možných opatření a povědomí o tom, že se výrazně zvýší potřeba financování investic do infrastruktury a kompenzace;
- je třeba zvážit rozdíly ve vnitrostátních podmínkách a skladbě zdrojů energie; měly by být zohledněny i další vnitrostátní podmínky (např. výchozí body, zeměpisná poloha, potřeba propojit vzdálené regiony, kupní síla...);
- mělo by být zohledněno nové sdělení Evropské komise o energetice („REPowerEU“),
- otázky cenové dostupnosti, především obnovitelných zdrojů energie, mají nyní na pořadu jednání větší prioritu, stejně jako širší sociální aspekty (podpora občanů a pracovníků); spravedlivější systémy zdanění pro financování spravedlivé transformace; předběžné financování finančních prostředků Zelené dohody pro Evropu a na energetickou chudobu;
- válka na Ukrajině ukazuje rizika, jež spočívají v opuštění alternativních nebo přechodných zdrojů výroby energie, např. je třeba přehodnotit využívání jaderné energie; současně nám ukazuje možná rizika v okamžiku, kdy se jaderná elektrárna stane cílem.

2. Zemědělství, produkce potravin, biologická rozmanitost, ekosystémy, znečištění

- potřeba přijmout opatření proti příliš intenzivnímu zemědělství a produkci (s vysokými náklady z hlediska půdy, klimatu a životního prostředí) a stanovit jasné definice pojmů; uplatňovat zásady oběhového hospodářství v zemědělství;

- více podporovat ekologické a udržitelné zemědělské postupy (podporovat domácí produkci za přiměřenou cenu), ačkoli je třeba poznamenat, že již dnes dostávají biozemědělci větší podporu než tradiční zemědělci;
- podporovat výzkum zaměřený na vývoj pesticidů, které jsou udržitelnější, méně znečišťující a méně škodlivé pro životní prostředí;
- mnoho otázek v oblasti energetiky se vztahuje i na zemědělství, válka na Ukrajině bude mít za následek šok v dodávkách na světové trhy. Klíčovým cílem v tomto odvětví by měla být soběstačnost a bezpečnost dodávek potravin, krmiv, energie a hnojiv za dostupné ceny, což spolu vzájemně souvisí, (např. řešení dopadu války na výrobu a ceny; snížení vysoké závislosti EU na zbytku světa; vertikální zemědělství a zahradnictví ve městech; reforma SZP na podporu udržitelnosti, ale také bezpečnosti dodávek; předcházení nedostatku); rovněž je třeba zohlednit jak krátkodobá zmírňující opatření, tak dlouhodobé cíle udržitelnosti, např. při projednávání stanovených cílů.
- byly zmíněny kulturní aspekty, jako je nadměrná spotřeba, globalizace a ztráta vztahu k potravinám;
- potřeba posílit výzkum a inovace;
- zaměřit se na kombinaci udržitelnosti a produktivity; zabránit externalizaci produkce na méně udržitelné mezinárodní konkurenty;
- doporučení týkající se opětovného zalesňování by mělo být viditelnější (právní předpisy nutící společnosti k opětovnému zalesňování);
- vzdělávání zemědělců směrem k udržitelnějšímu zemědělství; vytváření zelených pracovních míst;
- řešení sociálních aspektů: sociální dumping a přechod k lepším pracovním místům s cílem dosáhnout udržitelnějšího odvětví, vyhnout se vysokým cenám;
- opatření ke zlepšení informovanosti a vzdělávání ve školách, rozsáhlé informační kampaně o zdravých potravinách a produkci;
- přísnější opatření na ochranu včel.

3. Udržitelná spotřeba a výroba

- na evropské úrovni se již mnoho dělá, ale výsledky lze ještě zlepšit;
- posílení celkové situace v EU zlepšením modelů výroby/spotřeby a služeb, jež se zaměřují na opravy; opatření v oblasti chování, zlepšení infrastruktury;
- řádné fungování oběhového hospodářství (spíše opravy a opětovné použití než recyklace; trvanlivější výrobky);
- provádění nového akčního plánu pro oběhové hospodářství (právo na opravu, delší dostupnost náhradních dílů a jejich kompatibilita, záruky);
- opatření v oblasti ekodesignu (projektovat výrobky tak, aby se snadněji opravily);
- spotřebitelé požadují více informací, možnost zavést jednotné označování či ekologické hodnocení nebo elektronický pas produktu s uvedením životnosti, možnosti opravy výrobku atd. Evropské podniky však musí mít rovné podmínky s dováženými výrobky a vysoké standardy nesmí vést k protekcionismu;
- uvádění druhotných surovin zpět na trh a výrobní cyklus z recyklace;

Konference o **budoucnosti** Evropy

– sociální podmíněnost (celá EU a všechny členské státy by měly financovat úsilí a kampaně na podporu udržitelné spotřeby, např. v rámci veřejných zakázek; zahrnout požadavky na dodržování pracovních podmínek; rovněž v jiných oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek a obchodní politika).

4. Informování, osvěta a dialog

- zvýšení dostupnosti, transparentnosti a spolehlivosti informací (EU zřídí zvláštní informační internetové stránky o studiích s cílem zvýšit informovanost);
- vzdělávání je ústředním nástrojem pro provádění všech doporučení (aby občané mohli činit informovaná rozhodnutí);
- zahrnutí environmentálních aspektů do vzdělávání (se zaměřením na děti, např. do školních osnov);
- spravedlivá hospodářská soutěž mezi produkty vyráběnými v EU a produkty dováženými ze zemí mimo EU.

3) Závěrečné slovo předsedkyně

Předsedkyně poděkovala účastníkům za jejich příspěvky a uvedla, že příští schůze se bude konat během druhého březnového plenárního zasedání konference dne 25. března 2022.